

Studiemotivation och diskriminering i skolan bland ungdomar i Österbotten

Saba Holm

Magistersavhandling i utvecklingspsykologi

Handledare: Johan Korhonen

Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier

Utbildningslinjen för socialvetenskaper

Åbo Akademi

Vasa 2021

Författare Saba Holm	Årtal 2021
Arbetets titel: Studiemotivation och diskriminering i skolan bland ungdomar i Österbotten	
Opublicerad avhandling för magisterexamen i utvecklingspsykologi Vasa: Åbo Akademi. Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier	Sidantal 50
Projekt inom vilket arbetet gjorts Studien baserar sig på material från Ungdomsenkäten 2016	
<p>Abstrakt</p> <p>Tidigare studier visar att det finns ett samband mellan studiemotivation och diskriminering. Diskriminering i skolan kan sänka studiemotivationen bland studerande. I denna studie lyfts det fram tidigare studier som har undersökt diskriminering på basis av etnisk tillhörighet. Utifrån dessa studier har forskningsfrågor och hypoteser utformats.</p> <p>Syftet med studien var att undersöka studiemotivationen bland österbottniska unga. Denna studie undersöker huruvida diskriminering påverkar studiemotivationen och om det finns skillnad i studiemotivation mellan personer med utländskt och finskt ursprung.</p> <p>Forskningsfråga 1: Hur skiljer sig personer med utländskt ursprung och finskt ursprung då det kommer till studiemotivation?</p> <p>Forskningsfråga 2: Finns det ett samband mellan studiemotivation och upplevd diskriminering?</p> <p>Hypotes 1: Det förväntas att personer med utländskt ursprung har lägre studiemotivation än personer med finskt ursprung.</p> <p>Hypotes 2: Studiemotivation förväntas korrelera negativt med diskriminering i skolan.</p> <p>Denna studies data baserar sig på Ungdomsenkäten 2016. Undersökningen som gjordes läsåret 2016–2017 är en elektronisk enkät som över 3000 elever i Österbotten har besvarat. Samplet bestod av både finsk- och svenskspråkiga ungdomar. De analyser som utfördes i den här studien genomfördes i SPSS, de statistiska analyserna utgjordes av T-tes, Korrelationsanalys och chi-kvadrat-test.</p> <p>Det visade sig att det fanns en skillnad i studiemotivation mellan grupperna personer med utländskt ursprung och personer med finskt ursprung, personer med utländskt ursprung hade högre studiemotivation. Det visade sig att det fanns ett samband mellan studiemotivation och diskriminering. Detta signifikanta negativa samband hittades endast i gruppen personer med finskt ursprung.</p> <p>Den här studien lyfter fram ett relevant tema som skolor behöver se över. Diskriminering är något som sker i skolor och som påverkar studerande. Som studien visar finns det ett samband mellan studiemotivation och diskriminering.</p>	
Sökord Studiemotivation, diskriminering, rasism, Academic motivation, discrimination, racism	

Innehåll

1. Inledning	1
1.1 <i>Begrepp och definitioner</i>	2
1.1.1 Studiemotivation.....	2
1.1.2 "Person med utländskt ursprung".....	2
1.1.3 Diskriminering eller orättvis behandling.....	2
2. Teoretisk referensram och tidigare forskning	3
2.1 <i>Referensram</i>	3
2.2 <i>Tidigare studier</i>	4
2.2.1 Samband mellan akademisk motivation och akademisk framgång.....	4
2.2.2 Skillnader i akademisk framgång mellan personer med utländsk bakgrund och majoritetsbefolkningen.....	6
2.2.3 Skillnader i akademisk motivation mellan personer med utländsk bakgrund och majoritetsbefolkningen.....	6
2.2.4 Sambandet mellan diskriminering och akademisk motivation.....	7
2.3 <i>Syfte, frågeställning och hypotes</i>	10
3. Metod	11
3.1 <i>Sampel och datainsamling</i>	11
3.2 <i>Mätinstrument</i>	12
3.3 <i>Statistiska analyser</i>	12
3.4 <i>Etiska överväganden och reliabilitet och validitet</i>	12
4. Resultat	14
4.1 <i>Beskrivande statistik</i>	14
4.2 <i>Forskningsfråga 1</i>	16

4.3 Forskningsfråga 2.....	17
5. Diskussion och slutsatser.....	19
5.1 Resultatdiskussion.....	19
5.2 Metoddiskussion.....	22
5.3 Teoretiska och praktiska implikationer.....	23
Referenser.....	25
Bilagor.....	29

1. Inledning

Diskrimineringsombudsmannen utförde en undersökning, syftet var att få en överblick över erfarenheter av diskriminering baserat på ras/ethnicitet samt få förståelse för hur det kommer sig att denna sorts diskriminering sällan anmäls (Yhdenvertaisuusvaltuutettu, 2020). Data samlades med en elektronisk enkät som delades över internet, den var avsedd för personer med afrikanskt ursprung, 15 år fyllda och bosatta i Finland. Resultaten från denna undersökning påvisar att de vanligaste ställen där deltagarna har upplevt diskriminering på grund av sin hudfärg är allmänna platser, som till exempel buss, vid jobbsökning, på arbetsplatsen och de fjärde vanligaste platserna är skolan eller under studietiden.

Finland är ett land känt för sin höga nivå på utbildning och att denna utbildning dessutom är gratis. Detta har resulterat och uppfattningen om att alla som är en del av den finska utbildningen har lika möjligheter och att denna utbildning är lika för alla. Gäller detta verkligen också invandrare och andra etniska minoriteter? Hur påverkar diskriminering skolgången och specifikt studiemotivationen?

Syftet med den här avhandlingen är att undersöka hur österbottniska ungdomars studiemotivation påverkas av upplevd diskriminering. Den här studiens referensram utgår från motivationsteorin, *Self-determination theory* som två amerikanska psykologer, Edward Deci och Richard M. Ryan, har skapat. *Self-determination theory* är en motivationspsykologisk teori som beskriver människans motivation. Det är en teori som har specifikt använts för att förklara fenomen i skol- och universitetsvärlden såsom akademiska utfall, prestation och inläring.

Denna avhandlings kvantitativa analyser baserar sig på data från Ungdomsenkäten 2016. Undersökningen Ungdomsenkäten 2016 besvarades av ungdomar i hela Österbotten från Karleby till Kristenstad. Ungdomarna var högstadieelever och elever från andra stadiet.

Dispositionen av denna avhandling utgörs av följande kapitel: *Inledning, teoretisk referensram och tidigare studier, metod, resultat, diskussion och slutsatser*. Första kapitlet *Inledningen* presenterar avhandlingen, syftet samt avhandlingens disposition. Resten av första kapitlet är en genomgång av för denna avhandling väsentliga begrepp och deras betydelse. Följande kapitel *Teoretisk referensram och tidigare studier* presenterar först vilken teori som fungerar som referensram för denna studie, därpå följer en genomgång av tidigare studier och i slutet presenteras syftet, frågeställningen samt studiens hypoteser. Det tredje kapitlet, *metod* innehåller presentation

av forskningens sampel och datainsamling, mätinstrument, vilka statistiska analyser som har använts och slutligen etiska överväganden, reliabilitet och validitet. I resultatkapitlet presenteras resultatet av denna studie. Sista kapitlet utgörs av diskussion och slutsatser.

1.1 Begrepp och definitioner

1.1.1 Studiemotivation

För att kunna beskriva studiemotivation eller akademisk motivation behöver man först definiera motivation. Motivation är något människan har för att drivas till att nå mål som hon har. Motivation fungerar som en drivkraft som gör att individen betar sig på ett sätt som gynnar hen och till slut leder hen till sitt mål. Motivation kan variera och ta sig uttryck på olika sätt, också graden av motivation och vilken typ av motivation det är som driver en individ kan växla (Ryan & Deci, 2000).

1.1.2 "Person med utländskt ursprung"

I denna avhandling används beskrivningen person med utländskt ursprung, och denna definition baserar sig på Ungdomsenkäten 2016. En av frågorna ur enkäten lyder: *"Var är dina föräldrar födda?"* Till denna fråga finns fyra svarsalternativ: *"i din kommun"*, *"annan ort i Österbotten"*, *"annan ort i Finland"* eller *"utomlands"*. Det fanns möjlighet att svara på denna fråga separat för *"mamma"* och *"pappa"*. Baserat på vad deltagarna har svarat här, har de delats upp i två grupper, de som svarade *"utomlands"* på någondera *"mamma"* eller *"pappa"* eller båda, och de som inte gjorde det.

Ordet invandrare används endast om studien som referats till har använt sig av det begreppet. Men då denna studie beskrivs används begreppet personen med utländskt ursprung. Orsaken till att ordet invandrare inte används i denna avhandling är att det finns ingen indikation på att dessa elever är invandare, alltså invandrat till Finland från ett annat land.

1.1.3 Diskriminering eller orättvis behandling

Diskriminering avses i denna uppsats om eleven har känt sig orättvist behandlad, baserat på vad den tror att orsaken kan ha varit. Ungdomsenkäten 2016 hade en fråga: *"Har du det senaste halvåret blivit orättvist behandlad på ett sätt så att du mått dåligt?"*. Svarsalternativen till frågan var: *Ja, flera gånger*, *Ja, någon gång* och *Nej*.

2. Teoretisk referensram och tidigare forskning

Följande kapitel innehåller den här studiens referensram som utgörs av motivationsteorin, *Self-determination theory (SDT)* som två amerikanska psykologer, Edward Deci och Richard M. Ryan, har skapat. Följande del går in på de tidigare studierna som berör sambandet mellan studiemotivation och akademisk prestation, skillnader i studiemotivation mellan etniska minoriteter och majoritetsbefolkningen samt samband mellan studiemotivation och diskriminering. Kapitlet avslutas med en presentation av syfte och hypotes av denna avhandling.

2.1 Referensram

I denna text har studiemotivation och motivation en central roll. För att förstå vad studiemotivation och motivation är används Edward Deci och Richard M. Ryan "Self determination theory" som referensram. Det som gör denna teori relevant för denna studie är ett av de grundbehoven som tas upp är känslan av gemenskap och känslan av att vara uppskattad av din omgivning. Dessa behov hänger väldigt starkt ihop med tillhörighet, något som Deci och Ryan (1996; 2000) även tar upp sin teori.

Den teori som ofta hänvisas till i psykologiska studier, som undersöker människans motivation, är Edward L. Deci and Richard Ryan (2000) *Self determination theory*. Det är en teori som har specifikt använts för att förklara fenomen i skol- eller akademivärlden som akademiska utfall, prestation och inläring. *Self-determination theory* är en motivationspsykologisk teori som beskriver människans motivation. Det som gör denna teori passande till denna studie är att det är en teori som även beskriver människans utvecklingsstadier samt medfödda psykologiska behov. Det som också gör denna teori passande för denna studie, är att samplet är unga som är i högstadiet och gymnasiet. Under ungdomsåren går människan igenom flera stora utvecklingsstadier.

Self-determination theory ser på motivation som olika typer av motivationer: inre motivation, yttre motivation och amotivation. Inre motivation driver människan att göra saker hen anser vara roligt och ser som meningsfullt i sig. Det kan handla om att göra något som utmanar och utvecklar människan som person. Yttre motivation handlar om att människan gör saker på grund av yttre faktorer. De yttre faktorerna kan vara beröm, pengar eller undvikande av straff. Det kan också handla om att tillgodose ens självkänsla, för att inte känna sig värdelös. Yttre motivation handlar om att ta in de sociala värderingar och förväntningar som samhället ställer, men i den mån så att de känns som ens egna tankar. Den sista motivationen, amotivation handlar om att inte känna en

specifik orsak till att man gör något. Amotivation är avsaknad av motivation, mål eller mening med det man gör (Ryan & Deci, 1996).

Teorin baserar sig på tre psykologiska behov som människan har, dessa är viktiga för människans psykiska hälsa och välmående. De tre behoven är: självbestämmande, kompetens och tillhörighet. Med självbestämmande anses någon form av kontroll över sitt liv, specifikt då det kommer till beteende och målsättningar. Kompetens handlar om att behärska olika uppgifter, tro på sig själv och känslan av att klara av att nå ens målsättningar. Tillhörighet beskriver någon form av social meningsfullhet, känslan av en tillhörighet eller ett samband till en grupp. Genom att dessa psykologiska behov blir tillgodosatta kan det leda till ökad inre motivation (Ryan & Deci, 2000).

Det som gör att denna teori kan appliceras till denna studie är tanken att denna syn på motivation är dynamisk, alltså att motivation är något som kan öka och sjunka och variera beroende på yttre faktorer (Ryan & Deci, 2000). Det som den här studien vill lyfta fram är att diskriminering kan vara en avgörande yttre faktor som påverkar elevernas studiemotivation. Det finns också studier som diskuterar hur positiv feedback och attityder kan öka människans inre motivation, eftersom detta bekräftar människans behov av kompetens (Deci & Ryan, 1985). Hur ser det ut då en människa får negativ feedback eller blir utsatt för negativ attityd? Då en människa blir diskriminerad sänker det hens känsla av autonomi och känsla av tillhörighet (Isik m.fl., 2018).

2.2 Tidigare studier

De tidigare studierna som hänvisas till i denna text handlar om minoritetsgrupper av olika slag, det som de alla har gemensamt är att de tillhör en annan grupp än den som majoritetsbefolkningen i respektive land tillhör. De benämningar som kan ses i denna text är flyktingar, invandrare och etniska minoriteter.

2.2.1 Samband mellan akademisk motivation och akademisk framgång

Att studera sambandet mellan studiemotivation eller akademisk motivation och akademisk prestation samt akademisk framgång är något som gjorts länge. Det finns en del forskning som påvisar att det finns en koppling mellan studiemotivation och akademisk prestation. Nedan presenteras en överblick över tidigare studier som behandlar detta tema. Det finns studier från Nordamerika, (Fortier, Vallerand & Guay, 1995; Karsenti & Thibert, 1995; Martin, 2012), Nederländerna (Ahmed & Bruinsma, 2006; Isik m.fl., 2018), Iran (Amrai m.fl., 2011) och Pakistan (Afzal m.f., 2010).

Martin (2012) undersöker sambandet mellan akademisk självuppfattning, motivation och akademisk prestation hos afroamerikaner, andra etniska minoriteter och vita studenter i USA. Det som också utforskas är ifall det finns en skillnad i vilken motivationstyp, inre och yttre motivation eller amotivation, baserat på SDT, som driver dessa grupper. Det visar sig att det finns en skillnad både inom grupper och mellan grupper då det kommer till akademisk motivation. Afroamerikaner och vita studenter var de två grupper som visar ett signifikant samband mellan akademisk motivation och akademisk prestation.

Karsenti och Thibert (1995) diskuterar i sin tur om det är inre och yttre motivation eller amotivation som är kopplat till akademisk prestation. Studien utgår också från SDT. Denna studie var gjord i Canada, samplet bestod till 40 % av individer som representerar etniska minoriteter och resten av samplet bestod av individer ur majoritetsbefolkningen. Även i denna studie kunde hittas ett samband mellan akademisk motivation och akademisk prestation.

Även Fortier, Vallerand och Guay (1995) utförde studien i Canada, men i det franska Canada, i Quebec. Samplet bestod av fransk-canadensiska elever, med 200 deltagare med en medelålder på 14,9 år. Forskarna utgick från en motivationsmodell baserad på Deci och Ryans (1985) *Self-determination theory*, och kom fram till att man kunde förutspå akademisk framgång med hjälp av amotivation.

Det finns också studier utförda i Europa (Ahmed & Bruinsma, 2006; Isik m.fl., 2018). Båda studierna utfördes i Nederländerna och utgår från Ryan och Deci (2000) *Self-determination theory*. Ahmed och Bruinsma (2006) forskade i självkänsla, akademisk självbild, akademisk motivation och akademisk prestation hos asiatiska och europeiska studenter. I studien framkom att det finns ett positivt samband mellan akademisk motivation och akademisk prestation.

De tidigare nämnda studierna har gjorts i västvärlden och därför kan det också vara relevant att blicka utåt och se vad forskning från andra delar av världen ha kommit fram till. En studie från Iran undersöker universitetsstuderande från Tehran. Studien kunde hitta ett samband mellan motivation och akademisk prestation (Amrai m.fl., 2011). En annan studie utförd i Pakistan (Afzal m.fl., 2010) kom fram till att motivation har en avgörande del av studerandes akademiska prestation samt framgång.

2.2.2 Skillnader i akademisk framgång mellan personer med utländsk bakgrund och majoritetsbefolkningen

Det finns många studier som diskuterar etniska minoriteters akademiska prestation, specifikt i relation till majoritetsbefolkningens akademiska prestationer och framgång. En sådan studie kommer från Canada, Christopher Worswick (2001). Worswick forskar i hur barn av invandrare presterar akademiskt. I den samma studien belyses skillnaderna mellan elever med utländskbakgrund och de som tillhör majoritetsbefolkningen. Worswick hävdar att invandrarbarn generellt presterar minst lika bra som barn som tillhör majoritetsbefolkningen.

Däremot diskuterar Zerrin Salitukutluk (2016) fenomenet "*Immigrants' Aspiration-Achievement paradox*". Det är ett fenomen som används för att förklara att en del studenter med invandrarbakgrund presterar sämre men har ändå en tendens att sträva högre än student som tillhör majoritetsbefolkningen (Mickelson, 1990). Ai Miyamoto, Julian Seuring och Cornelia Kristen (2018) diskuterar också "*Aspiration-Achievement paradox*", dock var sambandet inte lika starkt som tidigare studier hade kommit fram till. Jesper Fels Birkelund (2020) diskuterar ifall detta fenomen stämmer in på Danmark. Birkelund vill veta ifall de högt strävande valen inom utbildning bland barn av invandrare leder till akademisk framgång eller om det leder till låga betyg eller till och med till avbruten skolgång. Det visar sig att Birkelund kom fram till att det även i denna studie hittas, som han kallar den, "Immigrant aspiration paradox".

2.2.3 Skillnader i akademisk motivation mellan personer med utländsk bakgrund och majoritetsbefolkningen

När det kommer till forskning som ser på skillnader i akademisk motivation mellan studenter som tillhör en etnisk minoritet och studenter som tillhör majoritetsbefolkningen är det mer utmanande att hitta forskning. I den nuvarande studien baserar elevernas svar kring studiemotivation på frågan; *Hurudan studiemotivation har du haft de senaste månaderna?* Denna fråga hade fem svarsalternativ och de var; *väldigt hög, ganska hög, mitt emellan, ganska låg och väldigt låg.* Denna fråga går inte in på typen av motivation eller vad driver eleven, detta är något som däremot diskuterats i flera studier.

De forskningar som presenteras i detta stycke är en forskning från Nederländerna (Isik m.fl., 2017) och de två andra är från USA (D'Lima, Winsler & Kitsantas, 2014; Martin, 2012). Alla tre utgår från Self-determination theory och forskar kring vilka olika typer av motivationer etniska

minoriteter och majoritetsbefolkningen drivs av, alltså yttre motivation, inre motivation eller amotivation.

Ulviye Isik m.fl. (2017) studien baserar sig på läkarstuderande från VUmc School of Medical Sciences. För att ta reda på etniska ursprung på deltagarna ställdes frågan ifall någondera av studentens föräldrar var födda utanför Nederländerna, samt vilket språk som talades med föräldern. Hela samplet delades in i tre grupper; holländare (majoritetsbefolkningen), ”Västerländska” (minoritetsgrupp, hit hörde européer, nordamerikanska, indonesiska och japanska), sista gruppen var ”icke-västerländska” (minoritetsgrupp, hit hörde turkisk, marockansk, människor från Surinam eller Antillerna, asiatisk och ”annan”). Det som denna studie kom fram till var att den grupp av läkarstuderande som hade ursprung från ett land utanför västvärlden visade sig ha högre amotivation än majoritetsbefolkningen. Västerländska läkarstuderande visade sig ha högre kontrollerad motivation i jämförelse med den holländska gruppen.

Martin (2012) kom fram till att det fanns en skillnad både i grupper och mellan grupper då det kom till vilken motivation som drev dessa amerikanska universitetsstuderande. Till de etniska minoriteterna hörde; asiatiska, afroamerikaner och latinamerikaner och majoritetsgruppen beskrivs som ”caucasian”, alltså vit amerikan. De vita universitetsstuderande visade sig ha hög inre motivation som driver dem, medan alla andra grupper hade högre yttre motivation som drivkraft. Den etniska minoritetsgruppen hade dock olika nivåer av yttre motivation.

D’Lima m.fl. (2014) hade ett sampel på tre olika etniska minoritetsgrupper; afroamerikaner, asiater och latinamerikaner och sedan majoritetsgruppen, vita. Deltagarna var första årets universitetsstuderande och studien utgjordes under det första läsåret. Det som kom fram var att afroamerikaner och asiater visade sig skiljas från resten av gruppen med en tydligt hög yttre motivation i början av läsåret. Detta visade sig bli mer jämnt i slutet av läsåret, och skillnaden fanns inte längre. Då det kom till inre motivation var alla grupper på samma nivå.

2.2.4 Sambandet mellan diskriminering och akademisk motivation

Enligt Ulviye Isik m.fl. (2018) kan de faktorer som påverkar studiemotivationen hos etniska minoriteter delas upp i fyra kategorier; Individuella, familjerelaterade, skolrelaterade och sociala faktorer. Alla dessa kategorier kunde ha upp till 17 subkategorier. I denna text kommer fokuset att ligga på den sista kategorin, sociala faktorer. Under sociala faktorer kan flera subkategorier hittas, som till exempel influenser och stöd och den andra är situationen bostadsområdet eller grannskapet. Den tredje subkategorin är diskriminering och rasism.

Subkategorin diskriminering och rasism kan delas in i faktorer som kan vara främjande, alltså positiva och faktorer som fungerar som hinder för studeranden alltså negativa faktorer. De faktorer som anses vara främjande för studiemotivationen, är situationer där studenten kan känna att det finns en risk för rasistiskt bemötande och då försöker kompensera den situationen med att motbevisa personen den har kontakt med genom att överprestera. En annan positiv sak kan vara att studenten kan få särbehandling tack vare sitt etniska ursprung (Isik, m.fl., 2018).

Diskriminering och rasism som kan vara hinder för studiemotivationen kan vara upplevd sannolikhet av rasistiskt bemötande. Studiemotivationen kan också bli påverkad då det inte bara finns ett hot eller en möjlighet till diskriminering, utan att de verkligen blir rasistiskt bemötta. Det som också togs upp i studien var rasism och diskriminering som sker online. Baserat på denna studie kan slutsatsen dras att det finns ett samband mellan studiemotivation och diskriminering, och att upplevd diskriminering påverkar studenternas studiemotivation men att det kan påverka det på både ett positivt och ett negativt sätt (Isik, m.fl., 2018).

Alfaro m.fl. (2009) diskuterar akademiska riskfaktorer, det är faktorer som kan hindra eller hejda en studerande att nå akademisk framgång. Studien undersöker om det finns ett samband mellan latinamerikanska studenters erfarenheter av diskriminering, akademisk motivation och akademisk framgång. I denna studie är kön också en variabel, detta för att kön har en kulturell signifikans då det kommer till den latinamerikanska kulturen.

Det visade sig att studenter med erfarenheter av upplevd diskrimination också hade sänkt akademisk motivation. Det fanns en koppling mellan upplevd diskriminering, men endast hos pojkar inte hos flickor. Akademisk motivation hade också en positiv koppling till akademisk framgång (Alfarom m.fl., 2009).

J. Lynn McBrien (2009) har forskat i hur diskriminering har påverkat akademisk motivation hos flyktingar. Samplet var muslimska flickor, majoriteten av dessa flickor hade upplevelser av diskriminering av lärare eller skolkamrater. Diskrimineringen ledde till att eleverna kunde låtsas vara sjuka för att inte behöva gå till skolan. Det kunde också uppstå tankar om att avsluta skolan. Trots detta visade sig att varje person som var med i undersökningen fortsatte studera, dessutom fortsatte flera av dem vidare till universitet. Diskrimineringen dessa upplevde i skolan hade inte en långsiktig påverkan på de ungas akademiska motivation, prestationer eller framtid. Enligt McBrien var detta tack vare deras stöd från hemmet och andra elever som hade samma bakgrund.

Trueba m.fl. (1990) forskade i invandrar ungas, som tillhörde Hmong folket, upplevelser av diskriminering i skolan i USA. Det visade sig att det fanns en tydlig negativ attityd gentemot dessa elever bland lärarna i skolan. Personalen i skolan ansåg dessa elever ha lägre IQ, vilket ledde till att lärarna grupperade dessa elever i grupper tillsammans med elever som behövde extra stöd. Detta hände, fastän Hmong unga hade varit bästa i sin klass i sitt hemland. Det kunde också ges diagnoser på inlärningssvårigheter baserat på felaktig information och utan belägg.

Det visade sig att eleverna hade svårt med det engelska språket, vilket gav bilden av svårigheter i skolan. Detta kom fram då det flera av Hmong eleverna klarade sig bra i skolämnen där det engelska språket inte behövdes, som till exempel matematik. Denna form av diskriminering skapade trauman hos eleverna, ledde till depression, isolering och självmordstankar. Elevernas studiemotivation sjönk och det slutade försöka (Trueba, Jacobs & Kirton, 1990).

Flera nordamerikanska studier har gjorts gällande unga afroamerikaner och deras upplevelser kring diskriminering i skolan och huruvida det finns en koppling mellan diskriminering och studiemotivation (Eccles, Wong & Peck, 2006; Neblett m.fl., 2006; Wong, Eccles & Sameroff, 2003).

Enligt den studien gjord i USA (2006) av afroamerikanska högstadiel elever, finns det en koppling mellan uppfattning av förväntad diskriminering och akademisk motivation. Att veta att det finns en risk att bli utsatt för diskriminering kan leda till den utsatta gruppen lösgöra sig från mainstreaminstitutioner, som skolan. Detta kan leda till missnöje med skolan, låga akademiska förväntningar på sig själv och låg akademisk motivation. Detta stämmer också överens om studier som har gjorts tidigare inom samma tema (Ogbo, 1978; Taylor m.fl., 1994).

Faktisk upplevd diskriminering i skolan från både lärare och skolkamrater kan ha följder som sänkt akademisk motivation, akademisk prestation, psykisk ohälsa och låg självkänsla (Eccles, Wong & Peck, 2006; Wong, Eccles & Sameroff, 2003).

Neblett m.fl. (2006) diskuterar hur dålig självkänsla hur unga Afroamerikaner kan påverka attityder till skolan. Dålig självkänsla kan leda till lågt självförtroende och dålig självbild eller till och med ha den uppfattningen att den unga är oförmögen att klara sig och detta kan leda till de kopplar sig ifrån den akademisk världen. Att bli offer för diskriminering dagligen kan också leda till depression, symtom på depression är till exempel låg självkänsla, låg motivation, låg intresse och avsaknad av njutning. Upplevd diskriminering kan leda till attityder och tilltron till skolan, vilket också påverkar inläringen, detta kan i sin tur leda till att påverka elevernas iver över

inläring som sen resulterar i svårigheter att klara av akademiska utmaningar (Neblett m.fl., 2006).

En genomgång av tidigare studier har gjort och de slutsatser som kan dras är att det finns ett samband mellan studiemotivation och akademisk framgång. Motivation gör att studerande presterar bättre. Det är också relevant att se vilken motivation som motiverar studerande, är det inre faktorer eller yttrefaktorer som driver dem. Då det kommer till skillnader i studiemotivation mellan minoritetsgrupper och majoritetsgrupper finns det en viss skillnad. Denna skillnad är mer fokuserad på skillnader i typ av motivation som ligger bakom studiemotivationen. Sista delen av stycket tidigare studier går igenom studier som undersöker ifall det finns ett samband mellan studiemotivation och diskriminering. Baserat på dessa studier har det lagts upp forskningsfrågor och hypoteser, dessa samt syfte presenteras i följande stycke.

2.3 Syfte, frågeställning och hypotes

Syftet med denna studie är att undersöka om det finns ett samband mellan studiemotivation/akademiskmotivation och upplevd diskriminering bland de österbottniska ungdomarna. Följande hypoteser ställdes:

Forskningsfråga 1. Hur skiljer sig personer med utländskt ursprung och personer som tillhör majoritetsbefolkningen då det kommer till studiemotivation?

Hypotes 1.: Det förväntas att personer med utländskt ursprung har lägre studiemotivation än personer med finskt ursprung.

Forskningsfråga 2: Finns det ett samband mellan studiemotivation och upplevd diskriminering?

Hypotes 2: Studiemotivation förväntas korrelera negativt med diskriminering i skolan

3. Metod

I detta kapitel diskuteras vilken metod som har genomförts till denna avhandling. Första delen av kapitel presenteras datainsamling och samplet och andra delen beskriver mätinstrument. Sedan presenteras vilka statistiska analyser som har använts, reliabilitet och validitet och till sist framförs etiska överväganden för själva metoden.

Till denna studie har data från Ungdomsenkäten 2016 använts. Ungdomsenkäten är en undersökning som genomfördes i högstadieskolor samt andra stadiets skolor i Österbotten. Denna undersökning gjordes i samarbete med Concordia, Dynamo Enterprise, Kosek, Kristenstads Näringslivscentral, Migrationsinstitutet, Vasaregionens Utveckling Ab och Åbo Akademi. Ungdomsenkäten har utförts i flera omgångar, 2007, 2010-2011, 2012-2013 och den som använts till denna studie som utfördes under läsåret 2016–2017. Ungdomsenkäten 2016 är en bred undersökning som tangerar frågor om skola, fysisk och psykisk hälsa samt relationer och samhället.

3.1. Sampel och datainsamling

I ungdomsenkäten 2016 deltog 63 läroinrättningar varav 26 var grundskolor 7–9 och 29 skolor från andra stadiet, båda stadiets skolor deltog i undersökningen. I undersökningen var det 3400 elever som deltog. Deltagarna kom från 25 olika högstadier. Skolorna var i Österbotten och det var både finska och svenska skolor som deltog.

Skolorna kontaktades inför datainsamlingen och fick anmäla sitt deltagande. Skolorna hade som alternativ att själva sköta datainsamlingen på egen hand eller om de ville ha en person från projektet och sköta det. Forskningsassistenter hade ansvarsområden då det kom till skolorna. Det var dessa forskningsassistenter som åkte ut till skolorna och assistera under själva datainsamlingen. Forskningsassistenten kunde fungera som stöd till läraren och eleverna när enkäten fylldes i. I situationer där skolan valde att inte få hjälp skickades den information som behövdes i samband med att enkäten skickades till skolan. Eleverna informerades om syftet med enkäten och att deltagande var frivilligt och de hade möjlighet och rätt att avbryta studien när som helst. De flesta skolorna valde att fylla i enkäten elektroniskt. De som deltog i undersökningen var också med i utlottningen av ett presentkort.

Under åren 2016–2017 pågick datainsamlingen. Deltagarna var anonyma och alla data skyddades och behandlades konfidentiellt.

3.2. Mätinstrument

I Ungdomsenkäten 2016 fanns det en fråga i början av enkäten om elevens föräldrars ursprung: *Var är dina föräldrar födda?* Här kunde man besvara denna fråga skilt för både mamma och pappa. Svartalternativen var: *i din kommun, annan ort i Österbotten, annan ort i Finland och utomlands*. Denna fråga inkluderades i denna avhandling för att kunna kartlägga vilka elever som hade ursprung som var utanför Finland.

För att kunna kartlägga hur den upplevda studiemotivationen var bland eleverna inkluderades en fråga som tangera motivation och specifikt studiemotivation till denna avhandling. *Hurudan studiemotivation har du haft de senaste månaderna?* Denna fråga hade fem svartalternativ och de var; *väldigt hög, ganska hög, mitt emellan, ganska låg och väldigt låg*.

För att få reda på om upplevelsen av att bli orättvist behandlad har förekommit ställdes frågan: *Har du det senaste halvåret blivit orättvist behandlad på ett sätt så att du mått dåligt?* Svartalternativen till frågan var; *Ja, flera gånger, Ja, någon gång och Nej*.

3.3. Statistiska analyser

De analyser som utfördes i den här studien genomfördes i SPSS, de statistiska analyserna utgjordes av T-test, korrelationsanalys och chi-i-kvadrat-test. T-test gjordes för att se ifall det finns en skillnad i studiemotivation och diskriminering i studiens två grupper, personer med utländskt ursprung och majoritetsbefolkning. För att få se på relationerna mellan variablerna studiemotivation och diskriminering genomfördes korrelationsanalys. Också denna analys gjordes skilt för de två grupperna. För att veta om det verkligen finns en signifikant skillnad mellan grupperna användes Chi-kvadrat-test.

3.4 Etiska överväganden och reliabilitet och validitet

Etiska övervägande

Patel och Davidson (2011) menar att det finns fyra forskningsetiska krav som bör beaktas vid en undersökning, dessa är informationskrav, samtyckeskrav, konfidentialitetskrav och nyttjandekrav. Ungdomsenkäten 2016 uppfyller alla dessa fyra krav. Informationskravet har tagits i beaktande, elever, lärare och föräldrar har blivit informerade av undersökningen. Samtyckeskravet uppfylldes eftersom eleverna själva fick välja ifall det valde att delta. Föräldrarna till de elever som var minderåriga blev informerade och kunde på basen av det ta ställning till huruvida deras barn skulle

delta i undersökningen. Konfidentialitetskravet uppfylldes eftersom deltagarna var anonyma. Det sista kravet, nyttjande kravet uppfylls eftersom enkätsvaren har behandlats konfidentiellt inom forskningsgruppen.

Reliabilitet och validitet

Med reliabilitet avses hur trovärdig och hur bra en studies mätning är genomförd. Det vill säga hög reliabilitet tyder på att studiens mätinstrument är pålitligt. Det som gör en studie pålitlig är om studien ger samma resultat vid upprepade mätningar. Reliabilitet är något som går att mäta genom att räkna ut studiens Chronbachs alfa-koefficient (Patel & Davidson, 2003).

Eftersom denna studie baserar sig endast på en fråga kring studiemotivation (*Hurudan studiemotivation har du haft de senaste månaderna?*) och en fråga om diskriminering (*Har du det senaste halvåret blivit orättvist behandlad på ett sätt så att du mått dåligt?*) kunde inte reliabiliteten testas, för det fanns inte tillräckligt med liknande frågor att jämföra.

Validitet i sin tur syftar på hur väl mätinstrumentet undersöker rätt sak. Precis som reliabilitet går det även att ta reda på hur hög validitet en studie har. Djurfeldt och Barkman (2009) föreslår att använda sig av faktoranalys, detta ska visa de enskilda variabelernas styrkor och svagheter.

Eftersom denna studie är baserat på en tidigare undersökning Ungdomsenkäten 2016 och därmed redan har använts inom vetenskaplig forskning, med detta kan man dra slutsatsen att de har gjort dessa tester i samband med utvecklande av enkäten.

4. Resultat

I detta kapitel presenteras de statistiska resultaten för studien. I första delen av kapitlet presenteras beskrivande statistik över studiens sampel och variabler. I den andra delen presenteras studiens huvudsakliga resultat utgående från forskningsfrågorna.

4.1 Beskrivande statistik

För att få en helhetsbild skapades tre beskrivandetabletter. Nedan kan man se en beskrivande tabell över hela samplet och två skilda tabeller som visar fördelningen av svarsalternativen till frågorna; ”*Hurdan studiemotivation har du haft de senaste månaderna*” och ”*Har du under det senaste året blivit orättvist behandlad på ett sätt så att du mått dåligt?*”.

Tabell 1 visar spridningen av samplet i studien. Det som kan noteras är att av hela samplet som är 3400, är att 10,7 % personer med utländskt ursprung, 87,2 % tillhör majoritetsbefolkningen och 2,1 % är bortfall. Den slutsatsen som kan dras är att det är en väldigt stor skillnad på de två grupperna.

Tabell 1 Beskrivande tabell över sampeldemografin

Sampel demografi	Utländskt ursprung		Finskt ursprung		Bortfall		Hela samplet	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Kön								
Kvinna	192	52,6	1513	51,0	25	35,7	1730	50,9
Man	170	46,6	1437	48,5	24	34,3	1631	48,0
Saknas	3	0,8	15	0,5	21	30,0	39	1,1
Totalt	365	100,0	2965	100,0	70	100,0	3400	100,0

Tabell 2 Hurdan studiemotivation har du haft de senaste månaderna?

	Utländskt ursprung		Finskt ursprung		Hela samplet	
	n	%	n	%	n	%
Väldigt bra	46	12,7	181	6,2	227	6,9
Ganska bra	133	36,8	999	34,3	1132	34,6
Neutral	104	28,8	960	32,9	1064	32,5
Ganska dålig	51	14,1	584	20,0	635	19,4
Väldigt dålig	27	7,5	191	6,6	218	6,7
Totalt	361	100,0	2915	100,0	3276	100,0

Tabell 2 ger en överblick vad frågan ”Hurdan studiemotivation har du haft de senaste månaderna?” har för svarsalternativ samt hur spridningen har varit på de olika svarsalternativen. Av personer med utländskt ursprung är det 12,6 % som har svarat att de har väldigt bra studiemotivation, 36,4 % tycker de har ganska bra studiemotivation, de som upplever att de har neutral studiemotivation utgör 28,5 %, 14,0 % anser sig ha ganska dålig studiemotivation, den sista utgörs av de som svarat att de har väldigt dålig studiemotivation och de är 7,4 % av hela samplet.

Av personer med finskt ursprung är det 6,9% som svarat att de har väldigt bra studiemotivation, 33,7 % som svarat att de har ganska bra studiemotivation, 31,8 % har svarat att de har varken bra eller dålig studiemotivation, 18,8 % har svarat att de har ganska dålig studiemotivation och 6,5 % har svarat att de har väldigt dålig studiemotivation.

De slutsatser som kan dras på basis av tabell 2 är att de finns skillnader mellan de två grupperna. I gruppen personer med utländskt ursprung är det flera som upplever sig ha väldigt bra (12,6 %) och ganska bra (36,4 %) studiemotivation, i jämförelse med gruppen av personer med finskt ursprung. Av de som har finskt ursprung har däremot flera ansett att de har ganska dålig (18,8 %) och väldigt dålig (6,5 %) studiemotivation i jämförelse med gruppen personer med utländskt ursprung.

Tabell 3 Har du under det senaste året blivit orättvist behandlad på ett sätt så att du mått dåligt?

	Utländskt ursprung		Finskt ursprung		Hela samplet	
	n	%	n	%	n	%
Ja, flera gånger	89	24,4	825	27,8	935	27,5
Ja, en gång	57	15,6	308	10,4	368	10,8
Nej	154	42,2	1366	46,1	1535	45,1
Totalt	365	100,0	2965	100,0	3400	100,0

Tabell 3 visar hur samplet har besvarat frågan ”Har du under det senaste året blivit orättvist behandlad på ett sätt så att du mått dåligt?”, tabellen visar också svarsalternativen till denna fråga och hur spridningen mellan de två grupperna är, samt vad spridningen i hela samplet är.

I gruppen med personer med utländskt ursprung har 24,4 % svarat att de har blivit orättvist behandlade flera gånger, 15,6 % svarat att ”Ja, en gång” och hela 42,2 % svarat att de inte har upplevt sig bli orättvist behandlade under det senaste året. Av de med finskt ursprung har 27,8 % svarat ”Ja, flera gånger”, 10,4 % har endast upplevt sig orättvist behandlade en gång under det senaste året och hela 46,1 % svarade ”Nej” på frågan. Baserat på denna tabell visar det sig att det inte finns stora skillnader mellan de två grupperna, och att av personerna med finskt ursprung har flera upplevt sig bli orättvist behandlade flera gånger under det senaste året (27,8 %) i jämförelse med gruppen med utländskt ursprung (24,4 %).

4.2 Forskningsfråga 1

Hur skiljer sig elever med utländsk bakgrund från elever finskt ursprung då det kommer till studiemotivation?

T-test gjordes för att se om det fanns skillnader i studiemotivation mellan gruppen personer med utländskt ursprung och de med finskt ursprung. Personer med utländskt ursprung hade signifikant högre studiemotivation jämfört med personer med finskt ursprung, $t(3274)=3436, p < 0,05$ (Tabell 4). Effektstorleken visar dock att skillnaden mellan grupperna är liten ($d = 0,18$).

4.3 Forskningsfråga 2

Finns det ett samband mellan studiemotivation och uppfattad diskriminering?

I tabell 4 kan man se att det gjorts en korrelationsanalys på de två variablerna diskriminering och studiemotivation mellan de två grupperna, personer med utländskt ursprung och personer med finskt ursprung. Det finns en negativ korrelation mellan upplevd diskriminering och studiemotivation i gruppen personer med finskt ursprung ($r = -0,097^{**}$). Högre värden på den andra variabeln hänger samman med låga värden på den andra variabeln.

Tabell 4 Korrelations tabell

Variabler	Totala antalet	Totala		Utländskt ursprung		Finskt ursprung		1.	2.		
		M	SD	M	SD	M	SD				
1. Diskriminering	2838	2,21	0,909	300	2,22	0,875	2499	2,22	0,911	-	-0,097**
2. Studiemotivation	3325	2,84	1,03	361	2,67	1,101	2915	2,86	1,018	-0,097**	-

Korrelationskoefficienten under diagonalen avser personer med utländskt ursprung och koefficienten över diagonalen avser personer med finskt ursprung. ** $p < 0,01$

Tabell 5 Har du under det senaste året blivit orättvist behandlad på ett sätt så att du mått dåligt?

	Utländskt ursprung	Finskt ursprung
Ja, flera gånger	9,7%	90,3%
Standardiserad residual	-0,9	0,3
Ja, en gång	15,6%	84,4%
Standardiserad residual	2,9	-1,0
Nej	10,1%	89,9%
Standardiserad residual	-0,7%	0,2%
Totalt	10,7%	89,3%

Ett Chi-kvadrat-test gjordes för att se om det fanns någon skillnad mellan hur de två grupperna hade besvarat frågan ”*Har du under det senaste året blivit orättvist behandlad på ett sätt så att du mått dåligt?*”, och det visade sig att det fanns en signifikant skillnad, $\chi^2(2, N=914) = 10,6, p < 0,05$. För att ytterligare få veta var det finns skillnader mellan grupperna undersöktes de standardiserade residualerna. Det visade sig att på svarsalternativet ”ja en gång”, kunde man se att gruppen elever vars föräldrar är födda utanför Finland var överrepresenterad, $Z=2,9, p < 0,05$.

5. Diskussion och slutsatser

I det här kapitlet presenteras resultatet från denna undersökning. Först diskuteras resultatet och kopplingar dras till teorin samt tidigare forskning för att sedan fokusera på den aktuella studien. I sista delen av kapitlet ges förslag på fortsatt forskning och råd till fältet.

5.1 Resultatdiskussion

Syftet med denna studie var att undersöka om det finns ett samband mellan studiemotivation och diskriminering bland österbottniska ungdomar.

Med forskningsfråga 1 ville jag undersöka ifall det finns en skillnad i studiemotivation mellan personer med utländskt ursprung och de med finskt ursprung. Denna forskningsfråga baserar sig på de tidigare studierna, som anser att det finns en skillnad i motivation mellan minoritets- och majoritetsgrupper (D’Lima, Winsler & Kitsantas, 2014; Isik m.fl., 2017; Martin, 2012), specifikt i vad som motiverar respektive grupper. Martin (2012) forskade i detta och det visade sig att

majoritetsgrupper hade högre inre motivation och minoritetsgrupperna visade sig ha högre yttre motivation. D’Lima m.fl. (2014) upptäckte däremot att minoritetsgrupperna i studien påvisade hög yttre motivation i början på läsåret på universitet, men att detta jämnade ut sig längsmed läsåret. Senare fanns det ingen skillnad mellan grupperna i yttre motivation, då det kom till inre motivation visade sig alla grupper vara på samma nivå.

När man tittar på resultat från T-testet som gjordes för att se om det finns en skillnad i studiemotivation mellan grupperna personer med utländskt ursprung och personer finskt ursprung fanns en signifikant skillnad mellan dessa två grupper, dock inte stor. Det visade sig att gruppen personer med utländskt ursprung hade högre studiemotivation än gruppen personer med finskt ursprung. Detta resultat är inte i enlighet hypotes 1, enligt hypotes 1 förväntades personer med utländskt ursprung ha lägre studiemotivation än de personerna med finskt ursprung.

Orsaken till detta resultat kan finnas i själva frågan om studiemotivation; *Hurudan studiemotivation har du haft de senaste månaderna?* Denna fråga hade fem svarsalternativ och de var: *väldigt hög, ganska hög, mitt emellan, ganska låg och väldigt låg*. Denna fråga går inte in på typen av motivation eller vad som driver eleven, och detta är något som eventuellt kunde ha varit en orsak till resultatet.

Då det kommer till motivation ser Deci och Ryan (1996) att motivation innehåller flera olika typer av motivation. Som de ovannämnda tidigare studierna visat finns det en skillnad på vad som driver studenter som tillhör en majoritetsgrupp och studenter som tillhör en minoritetsgrupp. Inre motivation var den typen av motivation som driver människan att göra saker som hon anser vara roliga och meningsfulla. Yttre motivation i sin tur handlar om att människan gör saker på grund av yttre faktorer. De kan vara beröm, pengar eller undvikande av straff och det kan också handla om att tillgodose ens självkänsla, detta för att inte känna sig värdelös. Här kunde man dra en parallell till studien *Factors Influencing Academic Motivation of Ethnic Minority Students* (2018). Enligt Ulviye Isik m.fl. finns det faktorer som anses vara främjande för studiemotivationen, är situationer där studenten kan känna att det finns en risk för rasistiskt bemötande och försöker då kompensera den situationen med att motbevisa personen den har kontakt med genom att överprestera. Detta är ett tydligt exempel på yttre faktorer som styr en persons motivation, specifikt för att undvika straff, i detta fall diskriminering.

Enligt den andra forskningsfrågan förväntades det finnas ett samband mellan studiemotivation och upplevd diskriminering. Detta antagande baserar sig på tidigare studier som undersöker sambandet

mellan diskriminering och studiemotivation. McBrien (2009) forskade i flyktingflickor i USA, Trueba m.fl. (1990) i sin tur forskade i invandrarunga som tillhör Hmong-folket och hur de upplevde diskriminering i skolan i USA. I McBriens studie kunde man dra slutsatsen att det förekom diskriminering i skolan och att det visserligen påverkade studiemotivationen, men det hade inte långvariga följder. Studien gjord av Trueba m.fl. kom också fram till att studiemotivationen påverkades av diskriminering. Lärarna i skolan ansåg dessa ungdomar ha lågt IQ och inlärningssvårigheter, och dessa antagande baserade sig inte på fakta utan endast på lärarnas fördomar och attityder. I detta fall skapade de rasistiska bemötandena som Hmong-ungdomarna upplevde djupa trauman som ledde till depression, isolering och självmordstankar.

På basis av genomgången av de tidigare studierna här ovan finns det en tydlig koppling som kan göras till Ryan och Decis (2000) motivationsteori. Den baserar sig på tre psykologiska behov som är viktiga för människans psykiska hälsa och välmående: Självbestämmande, kompetens och tillhörighet. De två senare behoven, kompetens och tillhörighet, blev inte bemötta då det kommer till studierna som nämns ovan.

Korrelationsanalysen visade att det fanns en negativ korrelation mellan upplevd diskriminering och studiemotivation i gruppen personer med finskt ursprung. Detta är i enlighet med hypotes 2; studiemotivation som förväntades korrelera negativt med diskriminering. För att få en mer ingående inblick i hur deltagarna hade besvarat frågan ”*Hurudan studiemotivation har du haft de senaste månaderna?*”, gjordes ytterligare ett chi-i-kvadrat-test. Denna fråga hade fem svarsalternativ och de var: *väldigt hög, ganska hög, mitt emellan, ganska låg och väldigt låg*. Det testet visade att det fanns en överrepresentation av gruppen personer med Utländskt ursprung, då det kom till svarsalternativet ”*Ja, en gång*”.

Forskningsfrågan sattes upp med de tidigare studierna som grund och därför fanns det en viss förväntning att personer med utländskt ursprung skulle ha varit den grupp där sambandet skulle ha hittats. Här kunde en överblick på vilken grund person med finskt ursprung blev diskriminerade passa in.

Det som delvis kunde förklara den aktuella studiens resultat är något som McBriean (2009) också funderade kring i sin studie. I McBriens studie visade sig att det inte fanns långvarig effekt av diskriminering i skolan. Detta kunde ha med stödet hemma att göra, eller det att de unga har stöd från andra unga som delar samma bakgrund och erfarenheter. Detta är sådant som gör att diskriminering påverkar mindre. Alternativt finns också en allmän uppfattning bland

afroamerikanska föräldrar att det bästa sättet att tackla den oförutsägbara diskrimineringen är genom att prestera akademiskt bra, och att de skulle sikta på att utbilda sig högt (Eccles;Wong;& Peck, 2006).

Den här studien visar att det finns en skillnad i studiemotivation, då det kommer till personer med utländskt eller finskt ursprung. Det visade sig att resultaten i den aktuella studien gick emot den hypotes som lades upp, personer med utländskt ursprung hade högre studiemotivation än gruppen personer med finskt ursprung. Syftet med studien var att undersöka ifall det finns ett samband mellan studiemotivation och diskriminering. Det visade sig att det finns ett samband mellan diskriminering och studiemotivation. Det signifikanta sambandet hittades i gruppen personer med finskt ursprung. Det var ett oväntat resultat när man tittar på de tidigare studierna som nämnts i studien.

5.2 Metoddiskussion

Till denna studie har data från Ungdomsenkäten 2016 använts. Ungdomsenkäten 2016 är en undersökning som genomfördes i högstadieskolor samt andra stadiets skolor i Österbotten. Ungdomsenkäten har utförts i flera omgångar, 2007, 2010-2011,2012-2013 och den som använts till denna studie som utfördes under läsåret 2016–2017. Data samlades in via en elektronisk enkät. Detta gjorde att man på ett relativt smidigt sätt kunde samla in data från ett geografiskt brett område i Österbotten, från Karleby till Kristinestad. Det var både finska och svenska ungdomar som deltog. 3400 ungdomar deltog i hela undersökningen vilket gör att man kan se detta sampel som ett representativt sampel över ungdomar i Österbotten.

Ungdomsenkäten 2016 är en bred undersökning som tangerar frågor om skola, fysisk och psykisk hälsa samt relationer och samhället. Enkäten innehåller många frågor, uppdelade i åtta olika teman, vilket gör att det är en lång enkät att fylla i, uppskattad tid är 20-45min. Med långa enkäter finns det en risk att deltagarna inte orkar fylla i alla frågor lika noggrant, eller i vissa fall kanske deltagarna väljer att hoppa över någon fråga. Detta kan vara fallet speciellt i slutet av enkäten.

Det som också bör tas i beaktan är att denna enkät fylldes i av ungdomarna själva, vilket i sig är en styrka. Svaren är en självuppskattning från en ungdom. Samtidigt kan detta leda till att eleverna kan ha tolkat frågor olika. Enkäten fylldes i i klassrummen eller i en datasal. Det finns en risk att det har förts diskussioner mellan deltagarna och detta kan leda till att de unga ha blivit påverkade av varandra då det fyllt i enkäten. Detta är dock inget man kan veta med säkerhet eftersom lärarna i respektive skolor fick själva välja ifall de själva eller någon från forskningsteamet övervakar.

Då det kommer till den aktuella studien, har det valts ut relevant frågor ur Ungdomsenkäten 2016. De frågor som var relevanta för denna studie var frågor kring studiemotivation och orättvisbehandling. Frågorna som valdes att inkluderas till den aktuella studien var: *”Hurdan studiemotivation har du haft de senaste månaderna”* och *”Har du det senaste halvåret blivit orättvist behandlad på ett sätt så att du mått dåligt?”*. För att få en mer bred blick i de ungas studiemotivation skulle det behövts flera frågor som skulle tangera denna tematik.

Samma kunde man säga om diskriminering, här var det också endast en fråga som kunde ge en inblick i huruvida eleverna hade känt sig orättvist behandlade eller inte. Här är kunde man se tydligt att de kunde ha behövts en specificering. Speciellt med tanke på resultatet på den frågan, den grupp som hade finskt ursprung var de som hade upplevt sig bli diskriminerade. Detta skulle inte annars vara en märklig sak om inte hela studien diskuterade diskriminering på grund av etnisk tillhörighet eller tillhörande av en etnisk minoritet.

Sammanfattningsvis fanns det en del brister i denna studie, som antalet frågor om studiemotivation och diskriminering. Baserat på den teori som användes som referensram till denna studie så anser Deci och Ryan (2000) att begreppet motivation rymmer flera olika typer av motivation, som är yttre motivation, inre motivation och amotivation. För att få en mer nyanserad bild av de österbottniska ungdomarnas studiemotivation skulle en fråga som frågar vad som motiverar de unga att studera passat in. Denna fråga skulle kanske ha öppnat upp orsakerna bakom denna studies resultat.

5.3 Teoretiska och praktiska implikationer

Diskrimineringsombudsmannens undersökning (2020) hade fokus på människor med ursprung från Afrika, men det finns otaligt många etniska grupper att undersöka. Det ett tydligt behov av flera liknande undersökningar, för att förståelsen av diskriminering och rasism ska öka.

Med tanke på den aktuella studiens resultat kunde det vara relevant att forska vidare, på vilken grund blir de personer med finskt ursprung diskriminerade? Man kan bli diskriminerad på flera grunder tex sexuell läggning, könstillhörighet, religion, funktionsvariation och socioekonomisk tillhörighet. Att kartlägga detta kunde vara bra för att få en överblick över situationen i skolan. På basen av resultaten kunde man kartlägga lösningar för att försäkra sig att alla barn är och känner sig trygga i skolan.

Diskriminering är inget som kommer att avta inom en snar tid, en människa kan bli diskriminerad på flera olika arenor, också skolan (2020). Detta är något som personalen i skolorna borde vara

insatta i, hur man kan få syn på diskriminering, hur man tacklar det och förebygger det. Det viktiga med diskrimineringsförebyggande och anti-diskriminering är att komma ihåg att personalen på skolan inte behöver vara experter själva. Det finns många föreningar och personer som jobbar med dessa frågor och besitter mycket kunskap. På personaldagar kunde en expert komma och berätta hur en skola kan arbeta förbyggande och bli mer lyhörda för diskriminering. Här gäller det inte bara att vara lyhörd för andras beteende men också det egna beteende.

Referenser

- Yhdenvertaisuusvaltuutettu. (2020). *Selvityksessä afrikkalaistaustaisten henkilöiden kokemasta syrjinnästä*.
- Afzal, H.;Ali, I.,Khan, M. A. & Hamid, K. (2010). A Study of University Students' Motivation and Its Relationship with Their Academic Performance. *International Journal of Business and Management*, 5(4), 80-88.
- Ahmed, W. & Bruinsma, M. (2006). A Structural Model of Self-concept, Autonomous Motivation and Academic Performance in Cross-cultural Perspective. *Electronic Journal of Research in Educational Psychology*, 4(3), 551-575.
- Alfaro, E. C.,Uman~ a-Taylor, A. J.,Gonzales-Backen, M. A.;Bámaca, M. Y.,& Zeiders, K. H. (2009). Latino adolescents' academic success: The role of discrimination, academic motivation, and gender. *Journal of Adolescence*, 941-962.
- Amrai, K.,Motlagh, S. E.,Zalani, H. A. & Parhon, H. (2011). The relationship between academic motivation and academic achievement students. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 15, 399–402. doi:10.1016/j.sbspro.2011.03.111
- Birkelund, J. F. (2020). Aiming High and Missing the Mark? Educational Choice, Dropout Risk, and Achievement in Upper Secondary Education among Children of Immigrants in Denmark. *European Sociological Review*, 395–412.
- D'Lima, G. M.,Winsler, A. & Kitsantas, A. (2014). Ethnic and Gender Differences in First-Year College Students' Goal Orientation, Self-Efficacy, and Extrinsic and Intrinsic Motivation. *The Journal of Educational Research*, 107(5), 341-356.
doi:10.1080/00220671.2013.823366
- Deci, E. L. (1975). *Intrinsic motivation*. New York: Plenum Press.
- Deci, E. L. & Ryan, R. M. (1985). *Intrinsic Motivation and Self-Determination in Human Behavior*. New York, London: Plenum Press.

- Deci, E. L., Vallerand, R. J., Pelletier, L. G., & Ryan, R. M. (2011). Motivation and Education: The Self-Determination Perspective. *Educational Psychologist, 26*(3&4), 325-346.
- Djurfeldt, G. & Barmark, M. (2009). *Statistisk verktygslåda - multivariat analys*. Lund: Studentlitteratur.
- Eccles, J. S., Wong, C. A. & Peck, S. C. (2006). Ethnicity as a social context for the development of African-American adolescents. *Journal of School Psychology, 44*, 407–426.
doi:10.1016/j.jsp.2006.04.001
- Fortier, M. S., Vallerand, R. J. & Guay, F. (1995). Academic motivation and School Performance: Toward a Structural Model. *Contemporary Educational Psychology, 20*, 257-274.
- Isik, U., El Tahir, O., Meeter, M., Heymans, M. W., Jansma, E. P., Croiset, G. & Kusurkar, R. A. (2018). Factors Influencing Academic Motivation of Ethnic Minority Students: A review. *SAGE Open - Research Paper*, 1–23. doi:10.1177/2158244018785412
- Isik, U., Wilschut, J., Croiset, G. & Kusurkar, R. A. (2018). The role of study strategy in motivation and academic performance of ethnic minority and majority students: a structural equation model. *Advances in Health Sciences Education, 23*, 921–935.
- Isik, U., Wouters, A., ter Wee, M. M., Croiset, G. & Kusurkar, R. A. (2017). Motivation and academic performance of medical students from ethnic minorities and majority: a comparative study. *BMC Medical Education, 1-9*. doi:10.1186/s12909-017-1079-9
- Karsenti, T. P. & Thibert, G. (1995). *What Type of Motivation Is Truly Related to School Achievement? A Look at 1428 High-School Students*. University of Quebec, Department of education, San Francisco.
- Martin, E. R. (2012). Using Self-Determination Theory to Examine the Difference in Motivation of African American College Students and Students with other Ethnic Backgrounds.

Ursidae: The Undergraduate Research Journal at the University of Northern Colorado,
2(2). doi:10.1080/00461520.1991.9653137

McBrian, J. L. (2009). Beyond Survival: School-Related Experiences of Adolescent Refugee Girls in the United States and Their Relationship to Motivation and Academic Success. Teoksessa G. Wiggan;C. Hutchison;R. Ahn;S. Bahry;& P. Darkhor, *Global Issues in Education Pedagogy, Policy, Practice and the Minority Experience* (ss. 199-217). Rowman & Littlefield Publishing Group Inc.

Mickelson, R. A. (1990). The Attitude-Achievement Paradox Among Black Adolescents. *Sociology for Education*, 63(1), 44-61. doi:10.2307/2112896

Miyamoto, A., Seuring, J. & Kristen, C. (2018). Immigrant students' achievements in light of their educational aspirations and academic motivation. *JOURNAL OF ETHNIC AND MIGRATION STUDIES*, 1-23.

Neblett Jr., E. W., Philip, C. L., Cogburn, C. D., & Sellers, R. M. (2006). African American Adolescents' Discrimination Experiences and Academic Achievement: Racial Socialization as a Cultural Compensatory and Protective Factor. *JOURNAL OF BLACK PSYCHOLOGY*, 32(2), 199-218. doi:10.1177/0095798406287072

Ogbo, J. U. (1978). *Minority Education and Caste: The American System in Cross-Cultural Perspective*. New York: Academic Press.

Patel, R. & Davidson, B. (2003). *Forskningsmetodikens grunder: Att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Lund: Studentlitteratur.

Patel, R. & Davidson, B. (2011). *Forskningsmetodikens grunder : att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Lund: Studentlitteratur.

Ryan, R. M. & Deci, E. L. (1996). When Paradigms Clash: Comments on Cameron and Pierce's Claim That Rewards Do Not Undermine Intrinsic Motivation. *Review of Educational Research*, 66(1), 33-38.

- Ryan, R. M. & Deci, E. L. (2000). Self-Determination Theory and the Facilitation of Intrinsic Motivation, Social Development, and Well-Being. *American Psychologist*, 55(1), 68-78. doi:10.1037/0003-066X.55.1.68
- Salikutluk, Z. (2016). Why Do Immigrant Students Aim High? Explaining the Aspiration–Achievement Paradox of Immigrants in Germany. *European Sociological Review*, 32(5), 581–592. doi:10.1093/esr/jcw004
- Taylor, R. D., Casten, R., Flickinger, S. M., Roberts, D. & Fulmore, C. D. (1994). Explaining the school performance of African-American adolescents. *Journal of Research on Adolescence*, 4(1), 21-44.
- Trueba, H. T., Jacobs, L. & Kirton, E. (1990). *Cultural conflict and adaptation: the case of Hmong children in American society*. New York ; Philadelphia ; London:: The Falmer Press.
- Wong, C. A., Eccles, J. S. & Sameroff, A. (2003). The Influence of Ethnic Discrimination and Ethnic Identification on African American Adolescents' School and Socioemotional Adjustment. *Journal of Personality*, 71(6), 1197-1232. doi:10.1111/1467-6494.7106012
- Worswick, C. (2001). School Performance of the Children of Immigrants in Canada, 1994-98. (178), 1-30.

Bilagor

Bilaga:

Ungdomsenkäten 2016 Andra stadiet

Hej!

Den här enkäten genomförs för att din skola, din kommun och din region ska få bättre kunskap om hur unga har det och om vad man ska satsa på.

Enkäten är anonym, vilket betyder att varken lärare, föräldrar eller kompisar kommer att veta vad du har svarat. Om du vill att kuratorn på skolan ska få se på dina svar så kan du skriva ditt namn på sista sidan. Kuratorn har tystnadsplikt.

Om du inte kan eller vill svara på en viss fråga, så är det bara att hoppa över den och fortsätta med nästa istället.

Tack för att du är med i Ungdomsenkäten!

FÖRST NÅGRA FRÅGOR OM DIG, DIN FAMILJ OCH DITT BOENDE

A1. Kön   Flicka   Pojke

A2. Ålder _____

A3. Hemkommun _____

A4. Postnummer _____

A5. Skola _____

A6. Vilket/vilka språk talar du hemma?

- Finska
 Svenska
 Annat, vad? _____

A7. Bor du i stad eller på landsbygd?

- I stad i centrum
 I bostadsområde, kyrkby eller annan tätort
 På landsbygden

A8. Bor dina föräldrar tillsammans?

- Ja
 Nej

A9. Bor du tillsammans med dina föräldrar? (välj ett alternativ)

- Ja, med båda mina föräldrar
 Ja, med min mamma
 Ja, med min pappa
 Ja, ibland hos mamma och ibland hos pappa
 Nej

A10. Var är dina föräldrar födda?

	I din kommun	Annan ort i Österbotten	Annan ort i Finland	Utomlands
Mamma	☐	☐	☐	☐
Pappa	☐	☐	☐	☐

A10. Har du några syskon?

- Nej, jag har inga syskon
- Ja, en storebror, eller flera
- Ja, en storsyster, eller flera
- Ja, en lillebror, eller flera
- Ja, en lillasyster, eller flera

A11. Vad gör din mamma på dagarna? (välj det alternativ som passar bäst)

- Arbetar
- Arbetslös
- Studerar
- Mammaledig
- Annat
- Vet inte

A12. Vad gör din pappa på dagarna? (välj det alternativ som passar bäst)

- Arbetar
- Arbetslös
- Studerar
- Pappaledig
- Annat
- Vet inte

A13. Har dina föräldrar examen från yrkeshögskola/universitet?

- Ja, min mamma
- Ja, min pappa
- Nej
- Vet inte

A14. Har din familj haft bra eller dålig ekonomi de senaste två åren?

- Vi har haft bra ekonomi hela tiden
- Vi har i stort sett haft bra ekonomi
- Vi har varken haft bra eller dålig ekonomi
- Vi har i stort sett haft dålig ekonomi
- Vi har haft dålig ekonomi hela tiden

UTBILDNING

B1. Hur tycker du att det är i din skola?

	Stämmer inte alls	Stämmer delvis	Stämmer till stor del	Stämmer helt
1. Jag trivs i skolan	☐	☐	☐	☐
2. Det är bra arbetsro i skolan	☐	☐	☐	☐
3. Mobbning förekommer	☐	☐	☐	☐
4. Rasism förekommer	☐	☐	☐	☐
5. Sexuella trakasserier förekommer	☐	☐	☐	☐
6. Mina lärare bryr sig om mig	☐	☐	☐	☐
7. Pojkar behandlas bättre än flickor	☐	☐	☐	☐
8. Flickor behandlas bättre än pojkar	☐	☐	☐	☐

B2. Hurudan studiemotivation har du haft de senaste månaderna?

- Väldigt hög
 Ganska hög
 Mittemellan
 Ganska låg
 Väldigt låg

B3. Hur bra klarar du av att... (0=inte alls, 4=väldigt bra)

	0	1	2	3	4
...studera trots att det finns andra intressanta saker att göra	☐	☐	☐	☐	☐
...läsa inför prov	☐	☐	☐	☐	☐
...göra alla läxor varje dag	☐	☐	☐	☐	☐
...lyssna på det läraren säger varje lektion	☐	☐	☐	☐	☐
...få godkänt i alla ämnen	☐	☐	☐	☐	☐
...göra dina föräldrar nöjda med dina studier	☐	☐	☐	☐	☐

B4. Vad har du för betyg i följande ämnen? (4-10)

Modersmål _____ Finska _____
 Matematik _____ Engelska _____

B5. Har du läs- och skrivsvårigheter?

- Ja
 Nej
 Vet inte

B6. Brukar du vara hos specialläraren i något ämne?

- Nej
 Ja, i modersmål
 Ja, i matematik
 Ja, i finska
 Ja, annat ämne

B7. Får du den hjälp du behöver med studierna?

- Ja
 Nej, ingen hjälper mig
 Jag behöver inte hjälp med skolarbetet

>>B8. Vem hjälper dig med skolarbetet? (Här kan du sätta flera kryss)

- Mamma
 Pappa
 Syskon
 Kompis
 Lärare
 Speciallärare eller skolgångsbiträde
 Annan vuxen

B9. Hur bra tycker du att skolan förbereder dig för följande?

	Inte alls	Inte särskilt bra	Neutral	Ganska bra	Väldigt bra
Att påverka saker i samhället	☐	☐	☐	☐	☐
Att lyckas med fortsatta studier	☐	☐	☐	☐	☐
Att ta dig fram på arbetsmarknaden	☐	☐	☐	☐	☐
Att känna till näringslivet i regionen	☐	☐	☐	☐	☐
Att använda datorer, telefoner och internet på ett säkert sätt	☐	☐	☐	☐	☐
Att sköta din egen ekonomi	☐	☐	☐	☐	☐
Att sköta din mentala hälsa	☐	☐	☐	☐	☐
Att sköta din fysiska hälsa	☐	☐	☐	☐	☐
Att möta människor från andra kulturer	☐	☐	☐	☐	☐
Att veta vad som är rätt och fel	☐	☐	☐	☐	☐
Att tänka själv	☐	☐	☐	☐	☐

TRYGGHET, RELATIONER OCH KONFLIKTER**C1. Hur ofta känner du dig trygg på följande ställen?**

	Aldrig	Sällan	Oftast	Alltid
1. Hemma	☐	☐	☐	☐
2. I mitt bostadsområde	☐	☐	☐	☐
3. Ute på stan/på byn	☐	☐	☐	☐
4. På internet	☐	☐	☐	☐
5. På väg till eller från skola	☐	☐	☐	☐
6. I skolan	☐	☐	☐	☐
7. På träning eller annan organiserad fritidsaktivitet	☐	☐	☐	☐

C3. Hur gamla är dina kompisar? (Här kan du sätta flera kryss)

- Yngre än mig
 Lika gamla som mig
 Äldre än mig
 Jag har inga kompisar

C3. Har du minst en vän som du kan lita på och som du kan prata om allt möjligt med?

- Ja, det vet jag
 Ja, det tror jag
 Det tror jag inte
 Jag har ingen som jag vill kalla min vän nuförtiden

C4. Hur bra klarar du att... (0=inte alls, 4=väldigt bra)

	0	1	2	3	4
1. ...säga dina åsikter när dina klasskompisar tycker annorlunda	☐	☐	☐	☐	☐
2. ...bli kompis med andra jämnåriga	☐	☐	☐	☐	☐
3. ...prata med personer du inte känner	☐	☐	☐	☐	☐
4. ...arbeta tillsammans med dina klasskompisar	☐	☐	☐	☐	☐
5. ...säga åt andra att du inte tycker om något som de gör	☐	☐	☐	☐	☐
6. ...behålla bra relationer med andra	☐	☐	☐	☐	☐

C5. Har du under de senaste åren varit förälskad/kär?

	Ja	Nej	Osäker
Förälskad i en flicka	☐	☐	☐
Förälskad i en pojke	☐	☐	☐

C6. Hur bra stämmer följande in på dig och dina föräldrar

(0=stämmer inte alls, 3=stämmer helt)

	Stämmer inte alls	Stämmer lite	Stämmer mycket	Stämmer helt
1. Mina föräldrar vill veta var jag är och vem jag är tillsammans med på fritiden	☐	☐	☐	☐
2. Mina föräldrar känner de flesta av de kompisar som jag är med på fritiden	☐	☐	☐	☐
3. Mina föräldrar har regler för hur jag använder sociala medier	☐	☐	☐	☐
4. Mina föräldrar känner mina vänners föräldrar	☐	☐	☐	☐
5. Mina föräldrar känner till vem jag har kontakt med på nätet	☐	☐	☐	☐

C7. Har du blivit mobbad det senaste halvåret?

- Ja, under en längre period
 Ja, enstaka gånger
 Nej

>>C7a. Var blev du mobbad? (här kan du sätta flera kryss)

- Hemma
 I någon annans hem
 I mitt bostadsområde
 På väg till eller från skolan
 I skolan
 På träningen eller annan organiserad fritidsaktivitet
 På allmän plats
 På internet/via mobilen
 Annat

C8. Hur ofta har du blivit utsatt för följande av andra ungdomar? (inte dina syskon)

(0=aldrig, 4= väldigt ofta)

	0	1	2	3	4
1. Fysisk aggression (t.ex. blivit slagen, knuffad, fasthållen)	☐	☐	☐	☐	☐
2. Verbal aggression (t.ex. skrikit åt dig, kallat dig något fult, sagt sårande saker till dig)	☐	☐	☐	☐	☐
3. Indirekt aggression (t.ex. skvallrat om dig, spridit osanna historier om dig eller försökt frysa ut dig)	☐	☐	☐	☐	☐

>>C8a. Tänk på den som oftast bråkade med dig. Hur skulle du beskriva den här personen jämfört med dig själv?

	Mindre än mig	Lika som mig	Mera än mig
Ålder	☐	☐	☐
Fysisk styrka	☐	☐	☐
Popularitet	☐	☐	☐
Utseende	☐	☐	☐

C9. Hur ofta har du själv utsatt någon för följande? (inte dina syskon)

(0=aldrig, 4= väldigt ofta)

	0	1	2	3	4
1. Fysisk aggression (t.ex. slagit, knuffat eller hållit fast någon)	☐	☐	☐	☐	☐
2. Verbal aggression (t.ex. skrikit åt, kallat någon öknamn eller sagt sårande saker)	☐	☐	☐	☐	☐
3. Indirekt aggression (t.ex. skvallrat om någon, spridit osanna historier eller försökt frysa ut någon)	☐	☐	☐	☐	☐

SAMHÄLLE OCH INFLYTANDE

D1. Hur intresserad är du av följande?

	Inte alls	Inte särskilt	Ganska	Mycket
Politik	☐	☐	☐	☐
Samhällsfrågor i allmänhet	☐	☐	☐	☐
Vad som händer i andra länder	☐	☐	☐	☐
Vilka arbetsplatser det finns i Österbotten	☐	☐	☐	☐

D2. Under de senaste 12 månaderna, har du gjort något av följande?

	Nej	Nej, men jag kan tänka mig att göra det	Ja
1. Deltagit i talkoarbete	☐	☐	☐
2. Köpt ekologiska varor trots att de var dyrare	☐	☐	☐
3. Samlat in eller skänkt pengar till välgörande ändamål	☐	☐	☐
4. Varit med i elevkåren	☐	☐	☐
5. Varit med i ungdomsråd /ungdomsfullmäktige	☐	☐	☐
6. Tagit kontakt med politiker, tjänsteman eller beslutsfattare i kommunen	☐	☐	☐
7. Deltagit i demonstration	☐	☐	☐

D3. Vill du vara med och påverka i frågor som rör din kommun?

- Ja
 Nej

>> D3a Finns det något särskilt du skulle vilja påverka eller förändra där du bor?

>> D3b Varför vill du inte påverka?

- Jag vet för lite om hur jag ska göra
 Jag är inte tillräckligt intresserad
 Jag har inte tid
 Jag tror inte det spelar någon roll
 Annan orsak

D4. Har du det senaste halvåret blivit orättvist behandlad på ett sätt så att du måttdåligt?

- Ja, flera gånger
 Ja, någon gång
 Nej

>>D4a. Vem har du känt dig orättvist behandlad av? (här kan du sätta flera kryss)

- Andra elever/ungdomar
 Familj/släkt
 Annan person

Personal inom

- Skolan
 Fritidsgård eller liknande
 Sjukvården
 Polisen / rättsväsendet
 Socialtjänsten
 Organisation eller förening

>>D4b. Av vilken orsak tror du att du blev orättvist behandlad? (här kan du sätta flera kryss)

- Språk
 Etnisk tillhörighet (var jag eller min familj kommer ifrån)
 Kön
 Sexuell läggning
 Ålder
 Utseende
 Funktionsnedsättning
 Religion eller trosuppfattning
 Annan orsak
 Vet inte

D5. Hur stort förtroende har du för följande grupper?

(0=inget alls, 4=väldigt stort)

	0	1	2	3	4
2. Elevkåren i skolan	☐	☐	☐	☐	☐
3. Ungdomsråd/ungdomsfullmäktige	☐	☐	☐	☐	☐
4. Finlandssvenska ungdomar som jag inte känner	☐	☐	☐	☐	☐
5. Finskspråkiga ungdomar som jag inte känner	☐	☐	☐	☐	☐
6. Ungdomar från andra länder som jag inte känner	☐	☐	☐	☐	☐

HÄLSA OCH VÄLMÅENDE

E1. Hur ofta har du haft följande besvär under det senaste halvåret?

(0=aldrig, 4=väldigt ofta)

	0	1	2	3	4
1. Huvudvärk	☐	☐	☐	☐	☐
2. Ont i magen	☐	☐	☐	☐	☐
3. Känt dig stressad	☐	☐	☐	☐	☐
4. Svårt att somna	☐	☐	☐	☐	☐
5. Sovit dåligt på natten	☐	☐	☐	☐	☐

E2. Hur ofta brukar du träna så att du blir andfådd eller svettas?

- Så gott som varje dag
- 3-4 gånger i veckan
- 1-2 gånger i veckan
- Någon eller några gånger i månaden
- Sällan eller aldrig

E3. Hur ofta brukar du dricka/använda följande?

	Aldrig	Har testat	Ibland	Några gånger i månaden	Flera gånger i veckan
1. Energidryck	☐	☐	☐	☐	☐
2. Cigaretter	☐	☐	☐	☐	☐
3. Snus	☐	☐	☐	☐	☐
4. Alkohol	☐	☐	☐	☐	☐
5. Andra droger (t.ex. marihujana, lim, ecstasy m.m.)	☐	☐	☐	☐	☐

>>E2a. Får du dricka alkohol för dina föräldrar?

- Ja
- Nej
- Jag vet inte

>>E2b. Varför har du inte druckit alkohol? (här kan du kryssa i flera alternativ)

- Mina föräldrar är väldigt noga med att jag inte får dricka
- Jag är inte intresserad
- Ingen av mina vänner dricker
- Av religiösa skäl
- Det har inte funnits någon anledning att dricka ännu
- Det är skadligt att dricka alkohol
- Alkohol skapar stora problem för många människor

>>E2c. Hur får du oftast tag på alkohol? (välj högst tre alternativ)

- Köper själv i affär
- Beställer på internet
- Handlar utomlands
- Tillverkar själv
- Får från mina föräldrar
- Tar från mina föräldrar utan att de vet om det
- Från syskon
- Från kompisar, kompisars syskon, flickvän/pojkvän
- Från annan vuxen
- På annat sätt

E4. Hur bra stämmer följande in på dig?

(0=stämmer inte alls, 3=stämmer helt)

	0	1	2	3
1. Jag är väldigt nöjd med hurudan jag är	☐	☐	☐	☐
2. Jag är ofta besviken på mig själv	☐	☐	☐	☐
3. Jag tycker om mig själv som jag är	☐	☐	☐	☐

E5. Hur skulle du beskriva dig själv med tre ord?

_____

E6. Hur bra klarar du att...

(0= inte alls, 4=väldigt bra)

	0	1	2	3	4
1. ...uppmuntra dig själv när något otrevligt har hänt	☐	☐	☐	☐	☐
2. ...bli lugn när du är väldigt rädd	☐	☐	☐	☐	☐
3. ...förhindra att bli nervös	☐	☐	☐	☐	☐
4. ...kontrollera dina känslor	☐	☐	☐	☐	☐
5. ...tränga bort otrevliga tankar	☐	☐	☐	☐	☐
6. ...inte oroas dig för saker	☐	☐	☐	☐	☐

E7. Hur mycket har följande problem besvärat dig?

(0=inte alls, 4=väldigt mycket)

	0	1	2	3	4
1. En känsla att framtiden verkar hopplös	☐	☐	☐	☐	☐
2. En känsla av att vara värdelös	☐	☐	☐	☐	☐
3. Ensamhet	☐	☐	☐	☐	☐
4. Nedstämdhet	☐	☐	☐	☐	☐
5. Apati / bristande intressen för nästan allt	☐	☐	☐	☐	☐

E8. Självskadebeteende

	Nej	Ja, för något år sen	Ja, i år (2016)
Har du någon gång försökt skada dig?	☐	☐	☐
Har du någon gång försökt ta ditt liv?	☐	☐	☐

E9. Tänk dig att det är något som besvärar dig. Du känner dig utanför eller nere och behöver någon att prata med. Vem vänder du dig till? (Här kan du kryssa i flera alternativ)

- Mamma
- Pappa
- Syskon
- Kompis
- Kurator
- Skolhälsovårdare
- Lärare eller annan vuxen på skolan
- Ungdomsledare, fotbollstränare eller liknande
- Forum eller hemsida på internet
- Någon annan
- Jag vänder mig inte till någon

E10. Om du har vänt dig till kuratorn på skolan, tycker du att du fått tillräckligt med hjälp?

- Ja, absolut
- Ja, åtminstone delvis
- Nej

ARBETE OCH FRAMTID

F1. Hade du ett sommarjobb i somras?

- Ja
- Nej, jag sökte men fick inget
- Nej, jag sökte inget

F2. På vilket sätt vill du försörja dig i framtiden? (här kan du lägga flera kryss)

- Genom att jobba som anställd
- Genom att ha ett eget företag
- Genom att jobba som chef på ett större företag
- Genom att leva på bidrag
- Annat
- Vet inte

F3. Tror du att du kommer att hitta jobb som passar dig när du har studerat klart? (här kan du lägga flera kryss)

- Ja, i min hemkommun
- Ja, i min hemregion
- Ja, någon annanstans i Finland
- Ja, utomlands
- Nej
- Vet inte

F4. Tänk dig att du imorgon måste välja vilken utbildning eller vilket yrke du ska ha i framtiden.

Vem vänder du dig till för att få råd?

- Mamma
- Pappa
- Syskon
- Kompisar
- Studiehandedare
- Lärare
- Andra vuxna
- Jag ber ingen om råd

F4b. Om du redan har vänt dig till studiehandedare på skolan, tycker du att du fått tillräckligt med hjälp?

- Ja, absolut
- Ja, åtminstone delvis
- Nej

F6. Vilket yrke/vilka yrken vill du ha i framtiden?

F7. Vad är det bästa med att bo i din kommun? (välj högst tre alternativ)

- Möjligheten till arbete
  - Möjligheten till fortsatta studier
  - Mina fritidsintressen
  - Kompisar eller flickvän/pojkvän
  - Familj och släkt
  - Bostadssituationen i kommunen
  - Närheten till naturen
  - Närheten till större ort eller stad
  - Bra miljö för mina barn att växa upp i
  - Här kan jag vara den jag är
  - Annat _____
- Vet inte

F8. Tror du att du kommer att flytta från kommunen där du bor? (här kan du sätta flera kryss)

- Nej
- Ja, inom Österbotten
- Ja, inom Finland
- Ja, inom Norden
- Ja, inom Europa
- Ja, någon annanstans

>>F8a. Av vilken anledning tror du att du kommer att flytta? (välj högst tre alternativ)

- Arbete
  - Fortsatta studier
  - Mina fritidsintressen
  - Kompisar eller flickvän/pojkvän
  - Familj och släkt
  - Bostadssituationen i kommunen
  - Vill ha närmare till naturen
  - Vill ha närmare till större ort eller stad
  - Bättre miljö för mina barn att växa upp i
  - Här kan jag inte vara den jag är
  - Annat _____
- Vet inte

F9. Var tror du att du kommer att bo om 10 år?**F9. Hur tror du att din framtid blir? Tror du att du...**

	Ja	Nej	Vet inte
1. Kommer att ta examen från andra stadiet (t.ex. yrkesskola eller gymnasium)?	☐	☐	☐
2. Kommer att ta examen på universitet eller yrkeshögskola?	☐	☐	☐
3. Kommer att vara arbetslös nån gång?	☐	☐	☐
4. Kommer att få ett bra och lyckligt liv?	☐	☐	☐

FRITID

G1. Hur mycket finns det att göra på fritiden där du bor?

- Våldigt mycket
 Ganska mycket
 Ganska lite
 Våldigt lite

G2. Vad borde man satsa på i kommunen för att man ska vilja bo här?

G3. Tänk på platsen där du bor. Hur tycker du utbudet för unga är när det gäller följande?

(0=våldigt dåligt, 4=våldigt bra)

	0	1	2	3	4
1. Ställen för att träffa andra unga (fritidsgård, ungdomshus mm)	☐	☐	☐	☐	☐
2. Idrottsanläggningar	☐	☐	☐	☐	☐
3. Kulturutbud (bio, musikscen, bibliotek mm)	☐	☐	☐	☐	☐
4. Kollektivtrafik (buss, tåg mm)	☐	☐	☐	☐	☐

G4. Är du medlem i någon förening?

Till exempel kultur- eller idrottsförening, församling eller religiös förening, ungdomsförbund, friluftsförening, data- eller spelförening mm.

- Ja
 Nej, men jag har varit tidigare
 Nej, jag har aldrig varit med i någon förening

>> G4a. Vilken förening är du med i? (här kan du sätta flera kryss)

- Idrottsförening
 Gym där man betalar för att vara medlem
 Friluftsförening (t.ex. scout)
 Kulturförening (t.ex. musik, dans, teater)
 Ungdomsförening
 Religiös förening (t.ex. ungdomsgrupp i församling)
 Dataklubb (t.ex. LAN, crew eller liknande)
 Människorätts-, djurrätts eller motsvarande förening
 Annan förening/organisation/klubb

G5. Hur många timmar per dag gör du följande?

	0	½	1	1½	2	2½	3	3+
1. Ser på TV eller film	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2. Spelar tv- eller dataspel	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3. Använder sociala medier (t.ex. facebook, twitter, instgram, chatt, bloggar)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4. Använder internet till annat	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

TACK FÖR DINA SVAR!

H1. Har du svarat ärligt på frågorna?

- Ja
 Nej

H2. Om du vill så kan du nu skriva ditt namn och välja att kuratorn på skolan får läsa vad du har svarat i enkäten:

- Ja, kuratorn får läsa mina svar

Mitt namn: _____

H3. Finns det något annat som din skola eller kommun borde veta för att göra det bättre för ungdomar och unga vuxna?
